

روسیه و ایران باید چابهار را روی ریل بیندازند

در یکی دو سال اخیر، بحث همکاری‌های منطقه‌ای و هم افزایی ترانزیتی، بین ایران و روسیه، جدیت زیادی پیدا کرده است. همکاری بین مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، یکی از مهمترین سرفصل‌های همکاری بین تهران و مسکو محسوب می‌شود. دیپلماسی اقتصادی در این بخش بین دو کشور، فعال است و آمد و شد های متعددی برای تشکیل مناطق آزاد مشترک صورت گرفته است. چند روز پیش، مدیر عامل منطقه ویژه اقتصادی لوتوس آستراخان روسیه و نائب رئیس دومای روسیه در دیداری که با دبیر شورای عالی مناطق آزاد داشتند، بر ایجاد منطقه آزاد مشترک بین دو کشور تاکید کردند؛ تصمیمی که رونق اقتصادی این مناطق از جمله چابهار را به همراه دارد. طرف روسی همچنین، پیشنهاد پیشنهاد تشکیل مرکزی برای هماهنگی با حضور منطقه ویژه لوتوس روسیه و مناطق آزاد از نزدیکی و چابهار را ارائه کرده تا با تعامل دو کشور کریدور شمال - جنوب هر چه سریع‌تر راه‌اندازی شود و به بهره‌برداری برسد. برای تحلیل بیشتر همکاری‌های ایران و روسیه در بخش مناطق آزاد، گفت‌وگوی تجارت جهانی با غلام‌مرضا شافعی، سفیر پیشین ایران در روسیه و وزیر اسبق صنایع را بخوانید:

همکاری ایران با روسیه در قالب ایجاد منطقه آزاد مشترک با محوریت منطقه آزاد لوتوس روسیه، منطقه آزاد بندر از نزدیکی و چابهار چه مزایایی برای ایران دارد؟

اتصال این مناطق از طریق کریدور ترانزیتی اتفاق می‌افتد. هر کریدور و راهی که منجر به عبور دیگران از ایران شود برای ما مزیت دارد. برای ارتباط منطقه آزاد چابهار به شمال، بهترین مسیر راه آهنی است که به موازات شرق کشور بیاید و از طریق سرخس به آسیای میانه وصل شود که به معنای نفی کریدور دیگر نیست.

هرچه راه‌های ارتباطی بین بنادر جنوبی و شمالی کشور با کشورهای شمال داشته باشیم، وابستگی متقابلی بین ایران و دیگران ایجاد می‌شود که از مزیت آن می‌توان به نفع کشور بهره‌برداری کرد.

از هر مسیری که چه از جنوب به شمال برود و یا از شرق به غرب (که کمتر به آن پرداخته شده است) هر کدام فعال‌تر باشد و عبور از مرزها و مسیرهای داخلی کشور چه زمینی، هوایی و چه دریایی باشد، باید از این نوع اقدامات استقبال کنیم. البته نباید بی‌توجه از خواسته‌ها برای این کریدور و هزینه‌هایی که به همراه دارد، بگذریم اما به طورکلی درآمدهای آن برای ایران خوب است. ایجاد این منطقه آزاد پیشنهاد سازنده‌ای است اما باید دید چه انتظاری از ایران دارند.

ایجاد منطقه آزاد مشترک با روسیه چه منافع اقتصادی برای ایران دارد؟

هر کالایی که از داخل هر کشوری عبور کند، از نظر اقتصادی درآمد ترانزیتی برای آن کشور دارد. از نظر وابستگی‌های غیر اقتصادی و سیاسی نیز مزیت است و هر مقدار تناثر کالا از کشور عبور کند برای ما درآمد خواهد داشت.

با توجه به موقعیت ژئوگرافی چابهار، این همکاری و تکمیل کریدور از چابهار به شمال کشور چه مزایایی برای چابهار دارد؟

در حال حاضر این کریدور از طریق راه زمینی به نتیجه می‌رسد البته راه هوایی نیز ممکن است اما مورد انتظار نیست. مطلوب‌ترین راه برای چابهار و اقتصاد روسیه، راه آهنی است که از چابهار از سمت ایرانشهر، زاهدان، خاش و خراسان به سرخس وصل شود.

این راه آهن به راحتی از چابهار تا روسیه به سرعت ایجاد نمی‌شود. بهتر است راه آهن سراسری که در شرق کشور در نظر گرفته شده، کامل شود.

اگر روسیه و ایران بخواهند چابهار نقش اتصال به اقیانوس هند را ایفا کند، اکنون راه سهل‌الوصول که نیاز به سرمایه دارد، راه آهن چابهار و سرخس است که باید تکمیل شود و به سرمایه نیاز دارد و در رونق چابهار بسیار اثرگذار خواهد بود.

تجارت جهانی/ نیره دوخائی

